

		Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Wormerland	Waterland
No.						
1	Lokale lasten <i>bestuurlijk</i>					
		Op deze indicator zijn de grondslagen, tarieven en soorten van lokale lasten vergeleken. Door de bank genomen zijn de grondslagen en de ambities ten aanzien van kostendekkendheid in grote mate vergelijkbaar. Er is een grote mate van overeenkomstigheid. De hoogte van de belangrijkste lokale lasten ligt in Landsmeer dicht tegen die in Waterland. Die van Oostzaan en Wormerland liggen op punten iets hoger. Edam-Volendam heeft lagere lokale lasten dan Landsmeer en Waterland (vergelijk de tabel op p. 3 van de bijlage bij de oplegnotitie).				
2	Weerstandsvermogen <i>bestuurlijk</i>					
		Op deze indicator is de wijze van inrichten en toepassing van de risicosystematiek van Landsmeer als vergelijkingsnorm gesteld. De systematiek van Edam-Volendam en Waterland is anders dan die van Landsmeer doordat niet wordt uitgegaan van risicosimulatie. Ook wordt in Edam-Volendam geen onderverdeling naar belangrijkste risico's gemaakt. Daar staat tegenover dat de ratio's weerstandsvermogen van Edam-Volendam en Waterland uitstekend zijn. Oostzaan en Wormerland hebben een goed vergelijkbare systematiek met Landsmeer en scoren qua weerstand iets lager dan Landsmeer, maar wel ruim boven de norm die Landsmeer voor zichzelf stelt. Anders dan Landsmeer heeft de gemeenteraad van Edam-Volendam geen eigen norm aan het weerstandsvermogen gesteld.				
3	Besteding van budgetten <i>ambtelijk</i>					
		Op deze indicator is in 2015 gekeken welke resultaten in de gemeenten Landsmeer, Oostzaan, Wormerland en Waterland werden geboekt in temen van jaarresultaat 2011-2013 en schuldpositie. Geen van de gemeenten stond er objectief slecht voor, zo blijkt uit accountantsverklaringen en provinciaal toezicht. Oostzaan had over 2011 en 2013 een negatief resultaat en Landsmeer over 2013. De gemeente Waterland had over de perioden een positief resultaat en scoorde het hoogst op de financiële kengetallen. Een vergelijking tussen Edam-Volendam en Landsmeer over de periode 2015-2017 laat zien dat de schuldquote in Edam-Volendam lager ligt dan in Landsmeer en dat Edam-Volendam ook beter scoort op de solvabiliteitsratio en iets beter op structurele exploitatieruimte. Landsmeer scoort echter beter op grondexploitaties en belastingcapaciteit.				

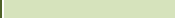

		Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Wormerland	Waterland
No.						
4	Visie op burger- en overheidsparticipatie <i>bestuurlijk</i>					
		<p>Van de vijf gemeenten heeft Landsmeer de meest uitgesproken visie op de veranderende positie van de gemeente in de samenleving en de ontwikkeling naar overheidsparticipatie (ruimte maken voor initiatieven vanuit de samenleving). Geen van de gemeenten had in 2015 participatiebeleid waarin instrumenten benoemd werden. Edam-Volendam heeft gepland om dergelijk beleid eind 2017 gereed te hebben, waarbij men zoveel mogelijk wil doorgroeien richting coproductie. Oostzaan en Wormerland hebben al flink wat ervaring met een gebiedsgerichte aanpak, die ze sinds 2015 inzetten om ruimte te maken voor initiatieven van inwoners ('overheidsparticipatie'). Ook Landsmeer doet dat op dit moment. Waterland (dat een uitgesprokener visie heeft dan Oostzaan) werkt niet gebiedsgericht, maar kent wel kernraden als de 'ogen en oren' van de gemeente. Ook Edam-Volendam werkt in de kernen van de oude gemeente Zeevang met dorpsraden.</p>				
5	Concrete invulling burger- en overheidsparticipatie <i>ambtelijk</i>					
		<p>In alle gemeenten speelden in 2015 praktische voorbeelden van overheidsparticipatie. Bij burgerparticipatie (het betrekken van inwoners bij initiatieven van de gemeente) hadden Oostzaan en Waterland meer dan andere gemeenten ervaring met coproduceren. Edam-Volendam beweegt ook naar dat niveau van participatie en benoemde in 2016 vooraf 10 specifieke participatieprojecten. Oostzaan en Wormerland kenden in 2015 speciale functionarissen zoals een programmamanager en participatiemakelaars. Voor de andere gemeenten was de organisatorische vormgeving van participatie een zaak van bredere organisatieontwikkeling. In Landsmeer en Edam-Volendam is de ontwikkeling goed zichtbaar in de begroting, zodat over de voortgang ook verantwoord wordt. Waterland had in 2015 van de gemeenten het minste ervaring, maar heeft een stimuleringsfonds voor initiatieven in het leven geroepen.</p>				
6	Dienstverlening <i>ambtelijk</i>					
		<p>De norm voor dienstverlening is bepaald door het landelijke programma Overheid Antwoord@. Dit is het concept aan de hand waarvan de gehele Nederlandse overheid haar dienstverlening verbetert. Duidelijk is dat alle gemeenten stappen maken op dit concept. Er is door de bank genomen veel overeenkomstigheid. Alle gemeenten geven bijvoorbeeld aan dat het de ambitie is om alle kanalen open te houden en voor alle gemeenten geldt dat het gemeentehuis (of het stadsdeelkantoor) het brandpunt is van de fysieke dienstverlening. In Edam-Volendam zijn op dit moment drie fysieke loketten: gemeentehuis, Oosthuizen (extra loket publiekszaken) en lokatie Veermanlaan (loket ruimte). Edam scoorde daarnaast iets lager dan Landsmeer op klanttevredenheid (2013). Onderscheidend voor Waterland is dat zij in 2015 iets meer dan de andere gemeenten focus legde op het digitale kanaal. Edam</p>				
7	Samenredzaamheid en voorzieningen <i>ambtelijk</i>					
		<p>Deze indicator gaat over de wijze waarop gemeenten feitelijk inzetten op samenredzaamheid en voorzieningen. Hiertoe is een inventarisatie gemaakt van het aantal subsidieregelingen, is nagegaan welke voorbeelden beschikbaar zijn van concrete manieren om samenredzaamheid te ondersteunen en is vergeleken hoe wordt omgegaan met maatschappelijk vastgoed. Landsmeer, Oostzaan, Wormerland en Waterland hebben een sterk op elkaar lijkend profiel als het gaat om de eigendom van maatschappelijk vastgoed en het aantal subsidieregelingen. Edam-Volendam heeft iets meer maatschappelijk vastgoed in eigendom, maar heeft ook weinig subsidieregelingen die bovendien alle op zelfredzaamheid zijn gericht. Waterland kende in 2015 minder praktische voorbeelden van samenredzaamheid dan Landsmeer, Oostzaan en Wormerland.</p>				

SWOT

Themakaart C Toekomstvisie

		Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Wormerland	Waterland
No.						
8	Visie op Economie, recreatie en toerisme <i>bestuurlijk</i>					
		De meeste overeenkomst met Landsmeer vertonen de intenties van Edam-Volendam, Wormerland en Waterland. Verschillen zijn er ook: Wormerland kent enkele meer grootschalige initiatieven en Waterland zet meer dan Landsmeer in op toerisme. Het doel van Edam-Volendam is om dagtoeristen langer vast te houden en het aantal verblijfstoeristen te verhogen. Landsmeer streeft in tegenstelling tot Edam-Volendam expliciet naar vestiging van zzp'ers en kleine ondernemers. De visie van Oostzaan op recreatie en toerisme was in 2015 minder uitgesproken verbonden met economie.				
9	Concrete invulling Economie, recreatie en toerisme <i>ambtelijk</i>					
		In de concreetheid van de invulling lijken Edam-Volendam, Landsmeer en Wormerland op elkaar. Met name omdat ze concrete activiteiten ter bevordering van Economie, recreatie en toerisme verwoorden, om daar ook over te kunnen verantwoorden. Edam-Volendam geeft concrete invulling door te werken met een economische agenda en een economisch actieplan. Oostzaan en Waterland lieten in 2015 een minder planmatige en gestuurde inzet zien.				
10	Visie op Wonen <i>bestuurlijk</i>					
		De visie van de landelijke gemeenten komt in grote lijnen overeen. Een mix van woningen voor jong en oud, aanbodgericht bouwen, geen grootschalige ontwikkelingen in het groen. Landsmeer en Edam-Volendam zijn de afgelopen jaren gegroeid (zie ook 11). Landsmeer deelt met Edam-Volendam en Waterland dat het de dorpen niet helemaal op slot wil zetten. Met Wormerland ('plattelandswoningen') deelt Landsmeer ('naar buiten' bouwen) de wens om onderscheidend te zijn.				
11	Concrete invulling Wonen en zorg <i>ambtelijk</i>					
		Op het gebied van wonen sluit de invulling in de gemeenten aan bij de visies (zie 10): een gematigde ontwikkeling van het aantal woningen met een uitzondering waar nieuwe projecten worden opgeleverd. Edam-Volendam is in de praktijk het meest op uitbreiding gericht met de plannen die nu in ontwikkeling zijn. De zichtbare groei van Landsmeer vertaalde zich in 2015 door op het gebied van de zorg. Daar had de 'verjonging' van Landsmeer, gecombineerd met een andere verdelingssystematiek vanuit het Rijk een directe (negatieve) invloed op het Wmo-budget. Dit betekende dat Landsmeer qua budget per inwoner in 2015 tussen enerzijds Wormerland en Edam-Volendam en anderzijds Waterland in zat. Qua prognose grijze druk scoorde Waterland in 2015 het hoogst.				
12	Visie op Ruimtelijke ontwikkeling <i>bestuurlijk</i>					
		<i>Scores zijn hier gelijk aan indicator 8. Landsmeers visie op Ruimtelijke ontwikkeling is vrijwel geheel verwoord in termen van Economie, recreatie en toerisme (landelijk karakter, recreatief 'Park Waterland', Landsmeer als recreatie-knooppunt).</i>				
13	Visie op Sport en cultuur <i>bestuurlijk</i>					
		De visie van Wormerland lag in 2015 het dichtste bij het uitgangspunt van Landsmeer dat sport en cultuur meer gefinancierd moeten worden vanuit bijdragen van gebruikers. Wormerland wenste namelijk een heroriëntatie waarbij alternatieven voor kostenbeheersing en duurzame exploitatie aan bod komen. Waterland en Oostzaan kiezen een meer behoudende lijn met respectievelijk een insteek op 'niet bezuinigen' en 'behoud van kwaliteit'. Edam-Volendam heeft (net als Waterland en Oostzaan) minder dan Landsmeer focus op de eigen bijdrage van gebruikers, maar deelt met Landsmeer de aandacht voor topsport.				

Themakaart D Intergemeentelijke samenwerking

		Edam-Volendam	Landsmeer	Oostzaan	Wormerland	Waterland
No.						
14	Visie en grip op samenwerkingsverbanden <i>bestuurlijk</i>					
	<p>Op deze indicator is gezien hoe de sturing en beheersing van samenwerkingsverbanden is georganiseerd in het bestuurlijk samenspel en hoe de gemeenteraad zich opstelt richting samenwerkingsverbanden. Ook is de politiek-bestuurlijke visie op de periode 2014-2018 gezien en het actuele beleid rond samenwerking vergeleken. Edam-Volendam legt een steviger accent op centrale ambtelijke coördinatie rond samenwerkingsverbanden dan de andere gemeenten in 2015. De paragraaf Verbonden Partijen van Landsmeer scoorde in 2015 kwalitatief minder dan de overige gemeenten. Voor wat betreft de bestuurlijke toekomst kozen Wormerland, Waterland en Oostzaan in 2015 voor bestuurlijke zelfstandigheid en zijn ze daarin meer uitgesproken dan de lijn die Landsmeer hanteert namelijk dat bestuurlijke of ambtelijke fusie nodig is. Wormerland en Oostzaan streefden in 2015 nadrukkelijk naar uitbreiding van de samenwerking met meer gemeenten. Waterland staat open voor slimme samenwerking in de regio. Edam-Volendam staat open voor gesprekken over intensivering van samenwerking met de gemeenten Waterland en Landsmeer.</p>					
15	Deelname aan samenwerkingsverbanden <i>bestuurlijk</i>					
	<p>Op deze indicator is de mate van overeenkomstigheid van Landsmeer met de andere vier gemeenten op structurele samenwerkingsverbanden gezien. De norm bij deze indicator is Landsmeer. De scores geven weer hoeveel inspanning nodig zal zijn om deze verbanden te beheersen. Landsmeer, Edam-Volendam en Waterland hebben een optimale match voor de onderzochte samenwerkingsverbanden. Wormerland en Oostzaan scoren (vanwege de OVER-samenwerking die zij alleen met elkaar delen en niet met de andere drie gemeenten) iets minder op overeenkomstigheid met Landsmeer.</p>					